

Tingmaðurinn Ó. B. og lógarbrot

Limurinn í okkara lógevandi tingi, Óli Breckmann, hefur nú gjört seg til verja fyrir lógarbroti.

Harafurtur hefur hann sett nýtt met — botnmet — í síni högtelskaðu sjangru, skendskari persónsorfylging, og annars lagt monnum orð í munninn, Orð, sum teir ekki hava sagt.

Forsögan er henda: Fyri trimum vikum síðani hefdi Socialurinn eina tíðindagrein. „Tu verður sagtur fyrri 50–60 milljónum árliga.“ Undirritaði, sum hefdi fingið frænis av, at Prísráðið var komið á, at vinnugur eisini — í vissum forum — verður roknaður av innflutningsgjaldinum og at Prísráðið ti hefdi sett eina kanning í verk. (Sembært löginu um innflutningsgjald frá 1961 skal gjaldið ekki dyrka eina vru meira enn gjaldið sjálfv.

Formaðurinn í Prísráðnum, Jarmund Thorsteinsson, vattaði hesum í eina telefon-samrøði. Hann segði, at hann var blivin varugur við, at nakað ólögligt fór fram, og upplýsti annars, at Prísfirtlitid arbeiði við málinum.

Jarmund Thorsteinsson kom bert við einum úttalli. Og tað var eitt svar til ein beinleiðis spurning: — Hvussu nógv metir Prísráðið, at foroyingurin av hesi orsök hefur gildið ov nógv? Svarid: — Ögvaliga nógv. Tað er í milljónum og aftur í milljónum.

J. Thorsteinsson visti mær til Knút Nolsøe á Prísfirtlitinum. Aðrenn K. Nolsøe upplýsti nakað, vissaði hann seg fyrst um, at hann kundi upplýsa Socialurinum nakað um kanningina.

Tá greiddi hann frá, at kanningin var ikki lög, men at Prísfirtlitid higartil var komið fram á, at foroyingurin tey seinastu árini hefur gildið einar 50 — kanska 60 — mill. kr. meira enn hann skuldi, hefdi lögin verið fylgd. Annars greiddi hann í stuttum frá kanningini.

Ongin viðmerking

Men gev gætur: Knút Nolsøe kom hvorki við nakari persónligari viðmerking ella meting um kanningina, hálitið sum hann kom við eini skuldseting.

Orðingina í yvirskriftum og í innanganginum í greininu, at hvør foroyingur er snyttur — í tydingin hefur mist-eigur Socialurinn og eigin annar!

Hvorki J. Thorsteinsson ella K. Nolsøe nevndu orðið „snytt“ ella eru siteraðir í Socialinum fyrri at hava sagt tað. Men tey orðini leggur Dagblaðið Knúti Nolsøe í munnin.

„Hvørjar orsøkir hesin prísansarin hefur til at hjálpa handilsfígindablaðið um Socialinum at leggja feroyskar keypmenn undir illgruna fyrri at hava snytt feroyska brúkarar.“

„...hoast nakað man standa í löginu, tað hevið henda (prísansarin) og til at akera teir fyrri at snyta fyrri 60 mió. kr. árliga.“

Viðmerking til »Svik fyrri 60 milljónum, prísansan og pamp-arar«

SÍÐA 10 DAGBLAÐIÐ 21. APRIL 1982

Politiskar hugleiðingar:

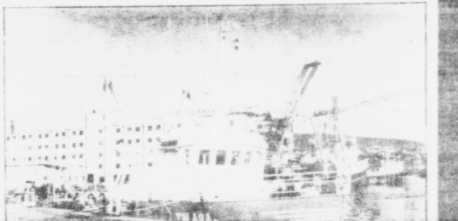
Svik fyrri 60 milljónum, prísansan og pamparar

Prísansan hefur ein ótrúligan áhuga millum fólk. Kanska er tað framleiðing av löginu um vinningssteðg, sum hefur elvt Socialinum at leggja feroyskar keypmenn og handilsstättina annars undir illgruna millum fólk.

Prísansarin — og sjákk of all tradese — Knút Nolsøe verður siteraður sum kelda á forsiðuni leygdagin, og upphæddin, sum brúkarin sigst verða snyttur fyrri, er ikki minni enn 60 mió. kr. árliga.

hetta handfingurum til...
...tað er tað sama...
...tað er tað sama...
...tað er tað sama...

...tað er tað sama...
...tað er tað sama...
...tað er tað sama...
...tað er tað sama...

„...ein hópur av vanligum feroyskum brúkarum, sum fáa ýlt oyrunu full av illgitingum gjøgnum prísansaran í Socialinum um feroyskar keypmenn, sum snyta og bedraga smámanning...“

Burtur úr ongum

Øll hesi brotini oman fyrri hefur Ó. B. fingið burtur úr ongum!!! (Ikki lögið, at fólk — eisini folkefoksmenn — ferð eftir ferð hava sagt, at tey vilja ikki úttala seg til bløð, ti tey áður hava sagt okkurt við Dagblaðið, sum tey einki kendu aftur av!!!)

Um greinina í Socialinum er stutt at siga, at hon skulsetir ongum og leggur heldur ikki nakran ávan undir illgruna. Hon staðfesti, at nakað ólögligt er farið fram, og at formaðurinn í Prísráðnum var blivin varugur við brotið á galdandi lóg.

Tá Ó. B. fór at viðgera greinina, hefdi eg roknað við, athann fór at viðgera lógarbrotið, ti ta hann við háfloyddum orðum skrivar um samfelagið, fær man varhugan av, at Ó. B. gongur eftir reglini »við lóg skal land byggjast«.

Ella hvi kundi hann ikki skriva greinina út frá tí, at ein almennur stovnur hefdi røkt sína skyldu, og var komið eftir, at tu og eg skuldu út við meira peningi enn neyðugt, um ein lóg hefdi verið hildin. Óli er jú vanur at finnst at — ella rættari at spilla almennar stovnar og almenn starvsfólk út.

Men hesaferð passaði tað ikki í kræmnið hjá honum. Nu var tað eitt »brúkaramál« og slikt mál fáa jú vanligu Dagblaðs-viðferðina.

Leyp, har garðurin var lægstur

Og tí leyp Ó. B. um garðin, har hann var lægstur. Tá hann ikki kundi viðgera sjálfv málid, so kundi hann altið heingja persónin, Knút Nolsøe, út. Og tað gjørdi hann við myndindum.

Lesarin fekk alt at vita um lívestovnin hjá Knúti. Min samn, um vit ikki eisini fáa

okkurt at vita um hansara slóðbrótandi arbeiði innan havbúnaða, sum kanska verður ein av okkara framtíðar vinnuvegum. Men ikki í álvara. Aftur imóti speikandi, sarkastiskt, ja í stóðum tápuligt og óndsinnað. Við hvørt enn tá skemtiligt.

Men kortini avdúkaðu øll lýsingarorðini, allar skarnbytturarn, ein »litlan mann« aftan fyrri skrivimaskinuna á Dagblaðnum.

Eg skal ikki gera fleiri viðmerkingar til speikarinnina av gággu, kræklinga, hummura, rækju- og oystru-slóðbrótaranum uttan hana, at flestu feroingar við áhuga fylgja royndinum hjá Knúti Nolsøe, Jens Bech og øðrum. Í øllum forum teir feroingar, sum hava fingið eyguni upp fyrri tí, at vit alla tíðina mužu royna at finna nýggjar vinnuvegir, skal fólkunum vera liv lagað á hesum kletnum.

Hesar royndirnar at ganga nýggjar leiðir, sum Knút og aðrir hava vist okkum á, fara kanska at geva eitt fitt iskoyti til útflutning okkara sum frálífur.

Harafurtur skapar tað trivna, livsinnihað, hjá teimum, sum nú kunnu brúka fritíð sína til at fiska eftir hummura ella leggja kræklingatrossar út!

Tøgnskylda og myndir

Í tí næstu greininu um sama evnið hefur Dagblaðið eina samrøðu við Jens Paula av Reyni, sum situr í Prísráðnum. Hann úttalar seg m.a. um tøgnskylda í Prísráðnum. Hetta skal eg bara seta í samband við nakrar upplýsingar, sum Ó. B. lekur út til almenn-ingin.

Ó. B. veit at siga, at Plankton hefur eina umsókn um nakrar hundræð túsund kr. Hvar? Í landsstýrinum ella í figgiarnevndini? Hvussu við tøgnskylda í hesum fori. Hon finst uttan íva! (Ikki tí, prinsipielt haldi eg, at vit skaltatborgarar skulu fáa at vita, hvussu nógv landið leggur út, men so skulu vit eisini fáa alt at vita, fortreytir i.o.a.)

Og hvussu ber tað til, at alt frá tí nevndini, sum Ó. B.

gjørði so nógv rumbul í á sinni, tá landsstýrið ella Strandferðslan ikki vildi keypa motorar frá eini ávisari fyrirtøku, koma í Dagblaðið, aðrenn tey eru borin niðan í Tingið. Eru tey almenn, aðrenn lægtingið hefur fingið tey?

Sum Dagblaðslesarin sa, so var greinin pyntað við frálíkum myndum av »Gággu-knút«.

Hvør átti myndirnar? Jú, Socialurinn, sum hefur gjørt so nógv við havbúnað í tíðindagreinum. So ósmøðin var Ó. B., at hann ringdi og spurdi, um hann kundi læna myndir... Hugsjið tykkum. Biður so beniga um myndirnar fyrst av tí persóninum, sum so skal biðflestast!!!

Og bert ein litil rættleiðing til ta fyrru greinina.

Ó. B. skrivar: »Men tað áhugaverda var, at hesin maskinmaður og fyrrverandi stjórnir verður settur nýggjur prísansari bert faar timar eftir, at hann hefdi vist kortini, hann hefdi á bondin og latið seg síða upp til býraðsval á javnðaristænnum í Havn...«

Eg veit ikki dagin, tá K. Nolsøe fekk starv sum prísansarin, men eg kann upplýsa Ó. B., at Knút hefur hantið í nærum øllum fundinum í Suðurstreymoyar Javnaðarfelag í fleiri ár. Eisini fleiri ár undan seinasta býraðsvali. Skal bert nevna, at hann var við í tí boikunum, sum gjørdi uppskot til valskránnu hálvt ár — ella meira — undan vali.

Uttanumtós

Í samrøðuni við Jens P. av Reyni sigur Dagblaðið, at alt bendir á, at Socialurinn hefur ikki brúkt Prísráðið sum almenna kelda.

Uttanumtós. Formaðurinn í Prísráðnum, J. Thorsteinsson, vattaði tíðindin og hann er almenn kelda.

Tá Dagblaðið spyr Jens P. av Reyni um feroysk brúkarar er snyttur, mælar hann uttan... Nevnið nakrar javnðarstærni, sum hava verið lndir í ráðnum. Heldur fyrri at arbeiðið hjá

teimum kann ikki hava verið so illa umsitið, at feroyski brúkarin stendur á berum. Og hann leggur afturat, at tí má tað sigast at vera at kasta skarn eftir sínum egnum monnum, tá Socialurinn brigdar...

Í fyrra lagi hefur Socialurinn einki sagt um, at feroyski brúkarin stendur á berum. Í øðrum lagi hefur Socialurinn ikki brigdað nøkrum nakað.

Skal eitt blað — politiskt ella óheft — brúka eina slíka filosofi, kemur tað stutt, um blaðið skal vísa á nakrar skeivleikar, brek í samfelagnum, lógarbrot o.s.fr. Var henda filosofiin galdandi, skuldi Socialurinn havi tagt, í hesum fori hefdi tað kanska ikki bílað, tí Prísráðið var farið í gongd, men var tað ikki farið í gongd, og Socialurinn visti av hesum, men tagdi, var blaðið ikki uppgavu sína vaksli!

Rørir ikki kjarnuna

Jens P. av Reyni nevnið prís-lögin, sum sigur, at órim-ligir prísir og vinningar eru ikki löyvir.

Henda spurningin umrøddi greinin í Socialinum svirhevar ikki. Hetta hefur einki við hvørt annað at gera. Greinin viðger ikki spurningin um stóran ella litlan vinning, men bert eitt lógarbrot!

Men í næsta broti kemur Dagblaðið til kjarnuna í øllum málinum — tað at eingin hefur lövi at taka sær vinning av innflutningsgjaldinum.

Men hetta — tann veruligi spurningurin — fær onga viðmerking frá Jens P. av Reyni???

Hevur Socialurinn gjørt sær greitt, hvat hann vildi: viðgera tað, sum málið snúði seg um, verja lógarbrotið ella bert tokufalla spurningin í nul-prísansan-filosofi Dagblaðsins???

Síðan spyr Dagblaðið, um Jens P. av Reyni visti av greininu og ákeruni. Tað gjørdi hann ikki, og leggur afturat, at hann roknar heldur ikki við, at hinir limirnir gjørdi tað.

Hetta er ein beinleiðis skuldseting um, at Socialurinn (og J. Thorsteinsson) lygur. J. Thorsteinsson úttalar seg til Socialin, og veit, at vit voru í ferð við at skriva eina grein. Og so er bara ein limur eftir í ráðnum. Og so aftur henda ákæran, sum Dagblaðið hefur fingið í ranga-strúpan...

Jens P. av Reyni heldur, at sjálvandi skuldi eingin skur spurningur leggjast fyrri ráðið.

Stakkals blaðmaður, um hann altið skuldi gingið eina slíka gongd. Hugsja tað, skuldu vit havi okkurt at vita, ella havi eina viðmerking, frá Ivani Johannesen, form. í figgiarnevndini, skuldi hann so kalla allar hinar seks limirnir til fundar og lagt spurningin fyrri teir???

Eg haldi, at blaðmaðurin er komið í ófriðu.

Næsta brotið er um tøgnskylda. Jens P. av Reyni sigur nevniliga, at ráðið hefur tøgnskylda eins og onnur tað og nevndir hjá tí almenna!!!

Hvussu er við tøgnskylda og ikki, so vísa egnar royndir, at nevndir og ráð halda tøgnskylda um einstøkt mál, meðan arbeiðið — í hesum fori eitt so generelt og umfevandi arbeiðið — ikki koma undir nakra tøgnskylda.

Fer Ó. B. at verja eina slíka áskókan, endar feroyska samfelagið skjótt í lógloysi!

Nú kann Prísráðið skiftast út

At enda í greininu kemur tað góða ráðið hjá Jens P. av Reyni: »Annars kann tann borgarliga samgongan, um hon kennir seg ótrygga við verandi samanseting av Prísráði Føroya, bert siggja til, at ráðið fær annan meirluta, tí nú eru umstøður fyrri tí í Tinganesi.«

Ráðini tala fyrri seg. Um borgarliga samgongan kennir seg ótrygga...? Er tað ikki tað sama sum at siga, at nú havi í Prísráðnum ella eftirlitinum eru farin at gera vart við seg, mugu vit heldur geva teimum sparki?

Ein rættvis og demokratisk mura!

Er tað nakað lesari, sum er komið so langt í hesum epistolum, biði eg hana vera við við mær, at greinin gjørdi so drúgv. Men talan er um eitt álvarsmál — demokrati ella lógloysi, sum Dagblaðið verjur, um forfylging av almennum starvsfólkum og um skriftfrælsi.

At enda kunnu vit seta okkum spurningin, hvørja avleiðing kann skrivingin hjá Ó. B. fáa.

Tað, sum vit blaðfólk higartil eru komið á, er, at tað eru alt færr, sum ikki hætta sær at luttaka í almenna orðskiftinum, sum er ein av grundstólunum undir demokratism.

Eisini kunnu vit mynda okkum, at tað gerast alt færr almenn starvsfólk, sum fara at úttala seg alment, ti tey tá kunnu vænta sær eina persóns-biografi í Dagblaðnum. Tað næsta verður kanska at Dagblaðið fer at gita, um teir úthøgdu persónarnir hava friggjað við øðrum, um teir kanska eru impotentir o.s.fr.

Hvør veit?

Jóhann Mortensen